

[Aksel Larsen.]

findes i regeringsforslaget, og som er opretholdt her ved anden behandling, efter at det er blevet mig klart, at vi inden for en meget nær fremtid må kunne forvente at få spørgsmålet til behandling på ny i forbindelse med en fælles nordisk søfartslovgivning. På den anden side modsvarer, så vidt jeg er orienteret — men jeg tør ikke påstå, at jeg er orienteret i alle detaljer — den kommunistiske gruppes ændringsforslag så nogenlunde, hvad der er fastlagt i den af mig omtalte faglige overenskomst, og jeg vil derfor stemme for det. Jeg kan nok se, at det ikke betyder alverden; det vil kun betyde meget få søfolk flere i arbejde, end hvis den af regeringen foreslåede bemanningsskala bliver gennemført, måske et halvt hundrede stykker, men til gengæld kan man jo sige, at det kan i hvert fald ikke ruinere skibsrederne. Jeg synes, at denne beskedne forbedring af den af regeringen foreslåede bemanningsskala bør gennemføres, og jeg vil stemme for ændringsforslaget.

På den anden side forstår jeg ikke alle de bemærkninger, hvormed det ærede medlem hr. Lynnerup Nielsen anbefalede ændringsforslaget. I særdeleshed forstod jeg ikke bemærkningen om, at det er urimeligt, at et skib på 40 000 tons ikke skal have større dæksbesætning end et på 20 000 tons. Så vidt jeg kan se, indeholder ændringsforslaget ikke noget om, at skibe på 40 000 tons skal have større dæksbesætning end skibe på 20 000 tons, så jeg kan ikke rigtig indse, at den bemærkning kan begrunde eller forsvare ændringsforslaget; måske havde det været bedre at udelade den, når man ikke har stillet forslag om, at skibe på 40 000 tons skal have større bemanning.

Handelsministeren (Philip): Jeg takker udvalget for det udførte arbejde og for tilslutningen til det af mig stillede ændringsforslag.

Derudover vil jeg gerne bekræfte, at det er hensigten på dette område at tage et

nordisk initiativ, og efter det forløb, forhandlingerne i dag har fået, har jeg til hensigt at tage et sådant initiativ, allerede inden ugen er udløbet. Vi får så se, hvad det fører til, men jeg håber, det vil føre til, at vi på dette område kan nå frem til fælles nordiske regler.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget uden for betænkningen af *Lynnerup Nielsen m. fl.* (se sp. 2756) forkastedes med 112 stemmer mod 6; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 1, ændringsforslaget i betænkningen, § 2, således ændret, og lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om en særlig ydelse til enlige mødre.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2821, fremsættelsen i tidenden sp. 2419).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kaj Andresen: Jeg anbefaler.

Erna Sørensen: Det konservative folkeparti tiltræder.

Else Zeuthen: Også det radikale venstre kan tiltræde lovforslaget.

Ayoë Herbøl: Vi tiltræder også fra retsforbundets side.

Ragnhild Andersen: Den kommunistiske gruppe ser naturligvis med sympati på hjælp til de enlige mødre. Når vi ikke kan gøre vor tilslutning til dette lovforslag så kort som de ærede øvrige ordføreres, skyldes det, at vi finder, denne gruppe af forsørgere hører til nogle af vore vanskeligst stillede medborgere, og at denne hjælp derfor ikke er tilstrækkelig. Det sagde vi allerede i fjor, så det kan ikke komme bag på nogen. Vi opfordrede dengang til at se på spørgsmålet dels i ministeriet, dels i udvalget, hvad der ikke skete. Denne gang ser det heller ikke ud til, at der skal ske noget. Lovforslaget om de to gange 100 kr. er jo en ganganger, kun med den forskel, at ministeren foreslår de 95 kr., som de enlige mødre hidtil har fået, forhøjet til 100 kr. takket være pristigningerne. Ingen har vel glemt, at disse ydelser oprindelig ikke blev fastsat som en særlig ekstrahjælp til disse mødre, men som en slags erstatning for ophævelsen af forskellige tilskudsordninger.

Den kommunistiske gruppe mener, som vi så ofte har gjort gældende, at de enlige mødre i langt højere grad, end tilfældet er, bør have støtte fra samfundets side. Det er derfor et spørgsmål, om ikke tiden er inde til at gøre noget ved netop dette lovforslag, som jo udelukkende omhandler en gruppe, nemlig de enlige mødre, som er så vanskeligt stillet, at deres indtægt befinder sig på omkring indtægtsgrænsen, de 7 360 kr. skattepligtig indtægt i København, 6 470 kr. i købstæderne og 5 440 kr. i landkommunerne. Man kan ikke komme ret meget over disse indtægtsgrænser, før man mister retten til denne særlige ydelse.

Efterhånden som tiden går, er der jo blevet snakket uhyre meget om familiepolicen og om, at nu måtte man have en bedre ordning på dette område, og jeg skulle tage meget fejl, om ikke kapitlet familiepolicen får sig en ordentlig oppudsning, når vi nu om ikke så længe skal ud til folketingsvalg. Jeg skulle tage meget fejl, hvis ikke der kommer nydelige programmer fra hvert enkelt parti netop på dette område. Og hvad er der så sket, medens man har snakket familiepolicen? Så godt som intet. Ikke engang de problemer, som blev klarlagt i betænkningen „Den enlige moder“ for flere år siden, er jo blevet løst. De enlige mødres besvær med at klare økonomien,

deres ofte elendige boligforhold, som blev fremdraget i denne betænkning, deres problemer med hensyn til børnenes uddannelse og deres egen uddannelse er jo ingenlunde blevet løst ved de gennemførte love, heller ikke det problem, der drejer sig om en knapt tilmålt underholdshjælp til de syge og uarbejdsdygtige mødre, og heller ikke de forslag, der drejede sig om uddannelseshjælp til sådanne. Det er jo for øvrigt kun et fåtal af de enlige mødre, der søger denne hjælp. De søger alle sammen at klare sig ved arbejde. Om det end er nok så dårligt betalt, og om det er nok så vanskeligt for dem, så prøver de ad denne vej at klare tilværelsen. Kommissionen pegede på alle deres mange problemer og opfordrede til at yde større støtte her, og det var ikke på ét, men på flere områder. Den opfordrede også til at afskaffe eller i hvert fald forhøje indtægtsgrænserne. Hvad er der sket her? Aldeles intet. Grænserne er lige så, for ikke at sige endnu mere uretfærdige, end de var dengang. Jeg har allerede for et øjeblik siden nævnt de tre tal, hvor højden jo er de 7 360 kr. i København. Hvis man har over dette beløb i indtægt, bliver børnebidragene, altså faderens bidrag, beskåret for ved en vis grænse, ikke ret meget over dette beløb, at falde helt bort.

Nu siger den højtærede minister, at han omgås med planer om at gennemføre en almindelig familiepolicen lovgivning, fordi han gerne vil af med denne særlige ordning, vi her behandler, og fordi ministeren finder, at det vil være rimeligt at foretage rationaliseringsforanstaltninger. Dette med familiepolicen kan jo lyde meget lovende, og ministeren skal ikke have utak for, at han har det i tankerne, men det er der andre ministre der har haft før den højtærede socialminister. Det er fremtidsmusik, og ingen ved, hvad indholdet bliver af de rationaliseringsplaner, ministeren omtaler. Det, man ved — og det beder jeg ministeren og tingets medlemmer, også dem, der udtrykte sig kortfattet i dag, mærke sig — er, at medens familiepolicen i mange år har befundet sig og også i dag befinder sig på overvejelsesens stadium, således som ministeren stadig befinder sig i dette spørgsmål, som han udtrykte sig, bliver den egentlige familiepolicen her i landet ringere og ringere. Jeg ved ikke, om jeg skulle være

[Ragnhild Andersen.]

den eneste, om ikke det skulle være gået andre som mig, der undrer mig over, hvordan det kan gå til, at børnetilskuddene går ned fra år til år. Det er tilfældet, det gør de, det udbetalte børnetilskud er i år betydelig ringere, end det var sidste år. Jeg synes nok, det er en alvorlig sag, at medens der i 1958-59 udbetaltes i alt 161 418 000 kr. i børnetilskud, udbetaltes der i sidste finansår, nemlig i 1959-60, kun 154 581 000 kr., altså næsten 7 mill. kr. mindre. Det kan ses i Statistiske Efterretninger nr. 61, side 808. Medens adskillige og ikke mindst politikerne ikke kan blive træt af at tale om velfærdsstatens velsignelser og alt det gode, de mener der at modtage i velfærdsstaten, er børnetilskuddet, som jo kun udbetales til de vanskeligst stillede og ikke til alle, gået tilbage i den periode, man snakker om, med lige ved 7 mill. kr.

Den kommunistiske gruppe finder det derfor på sin plads at opfordre til, at de familiepoltiske foranstaltninger nu sættes på dagsordenen og kommer væk fra det overvejelsernes stadium, hvor spørgsmålet alt for længe har befundet sig. Min gruppe mener, man bør gå i gang med det samme, og at man bør begynde her hos de vanskeligst stillede forsørgere, de enlige mødre. Jeg foreslår derfor til overvejelse i det udvalg, jeg håber vil blive nedsat om denne sag, en ordning, efter hvilken man giver de enlige mødre, der er berettiget til ydelsen, i hvert fald 200 kr. årlig for hvert barn, de har at forsørge, og at man gør en sådan ydelse skattefri. Jeg rejste problemet i fjor om en højere ydelse til mødre med flere børn. Ingen har gjort noget ved det, men nu finder min gruppe, at denne sag ikke kan blive ved med at gå på den måde. I dag gives tilskuddet til de enlige mødre som bekendt uanset børnenes antal, således at hvis de kun har ét barn, får de 200 kr., og har de fem børn, får de ikke mere, altså forudsat de befinder sig under den lave indtægtsgrænse, der er fastsat, eller ikke ret meget derover. Det er derfor meget påkrævet, at denne gruppe får en større hjælp end hidtil, og det vil være rimeligt at forhøje hjælpen i overensstemmelse med den forsørgerbryde, som de enlige mødre har. Det ville betyde, at en yngre enke eller enlig moder med 5 børn ville få 1 000 kr.

årlig, en hjælp, hun virkelig kunne mærke, og som netop en sådan moder har hårdt brug for.

En sådan foranstaltning ville naturligvis ikke løse spørgsmålet om en almindelig familiepoltik, der jo må favne adskilligt flere medborgere end denne gruppe, men den ville hjælpe tusinder af de vanskeligst stillede, og hvis den samtidig kunne sætte lidt skub i snakken om familiepoltik, så der kunne gås lidt fra ord til handling, ville meget være vundet. At pengene til dette gode formål er til stede, har jeg allerede påvist, idet man har sparet 7 mill. kr. ved den mindre udbetaling til børnetilskud på finansloven, således som jeg allerede har omtalt.

Den kommunistiske gruppe, der talrige gange har foreslået større hjælp til de enlige mødre, opfordrer derfor til ikke alene at vedtage dette lovforslag, men at forbedre det under udvalgsbehandlingen, og jeg kan sige, at hvis man ikke vil forbedre lovforslaget under udvalgsarbejdet eller ikke vil have det i udvalg, må man regne med, at min gruppe vil stille ændringsforslag til anden behandling.

Socialministeren (Bomholt): Jeg takker de demokratiske partiers ordførere for den tilbilledig hurtige behandling af lovforslaget.

Det ærede medlem fru Ragnhild Andersen meddelte, at det ærede medlem tilslutter sig ønsket om en familiepoltik, og det siger jeg naturligvis tak for. Det er særdeles nødvendigt at se nærmere på de forskellige kanaler, ad hvilke børnetilskuddene går. Der er jo børnetilskud både under finansministeriet, boligministeriet og socialministeriet. For det sidstnævnte ministeriums vedkommende er der forskellige love og tilskudsordninger. Det skulle være muligt, vil jeg tro, at rationalisere og koordinere dem. Udvalg under socialministeriet har udarbejdet nyt forslag vedrørende den sociale forsorg, og en del af de problemer, som det ærede medlem berørte, vil komme til behandling gennem dette forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Det er meddelt mig, at *Anders Andersen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten [af *Axel Kristensen m. fl.*]. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Anders Andersen* har vedkommende gruppe udpeget *Paabøl*, som herefter er valgt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 5. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov om tilskud af statskassen til *Ny Carlsberg Glyptotek*.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om vaccination mod ondartede smitsomme pelsdyrsygdomme.

Mødet hævet kl. 13³⁴.

51. møde.

Fredag den 5. februar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ikraftsættelse i Grønland af visse danske love på den industrielle retsbeskyttelses område,

forslag til lov om ændring i lov om skibsregistrering,

forslag til lov om forlængelse af lov om indskrænkning i adgangen til at anvende pap og andre erstatningsmaterialer i skotøj og

forslag til lov om lån og garantier til visse erhvervsvirksomheder.

Medlemmer af folketinget *Alfred Jensen*, *Ragnhild Andersen*, *Fuglsang*, *Lynnerup*

Nielsen og *Petra Petersen* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om frigivelse af 10 000 lejligheder af de almennyttige boligselskabers planlagte byggeri.

Udvalget angående forslag til lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

I skrivelse af 4. d. m. anmoder den fungerende statsminister under henvisning til § 5 i lov nr. 60 af 12. marts 1955 om *Færøernes Realkreditinstitut* om, at der af folketinget må blive udpeget 2 medlemmer til instituttets rådgivende repræsentantskab for de kommende 4 år.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Handelsministeren (*Philip*): Herved til-lader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ikraftsættelse i Grønland af visse danske love på den industrielle retsbeskyttelses område.*

Forslaget er et led i bestræbelserne for at hidføre en nærmere tilknytning mellem det egentlige Danmark og Grønland, og af hensyn til den erhvervsmæssige udvikling i Grønland er det fundet naturligt, at den industrielle ejendomsret beskyttes i Grønland på samme måde som i den øvrige del af landet. Dette hensyn har allerede fundet udtryk i den nye varemærkelov af 11. juni 1959 og den nye fællesmærkelov af samme dato, idet disse love indeholder bestemmelser om, at lovene ved kongelig anordning skal sættes i kraft i Grønland. I overensstemmelse hermed er det hensigten at sætte de nævnte love i kraft i Grønland samtidig med, at lovene sættes i kraft i den øvrige del af landet, hvilket skal ske senest den 1. oktober i år.

Beskyttelsen af den industrielle ejendomsret i Grønland i samme omfang som i det egentlige Danmark kræver tillige, at patentloven, mønsterloven og konkurrenceloven sættes i kraft i Grønland, og det foreslås derfor ved det foreliggende lovforslag, der er udarbejdet efter forhandling med ministeriet for Grønland, at sætte de nævnte love og de dertil hørende administrative bestemmelser i kraft i Grønland samtidig med, at den nye varemærkelov og fælles-